

ODPADOVÉ FÓRUM

W A S T E M A N A G E M E N T F O R U M
Odborný měsíčník pro průmyslovou a komunální ekologii

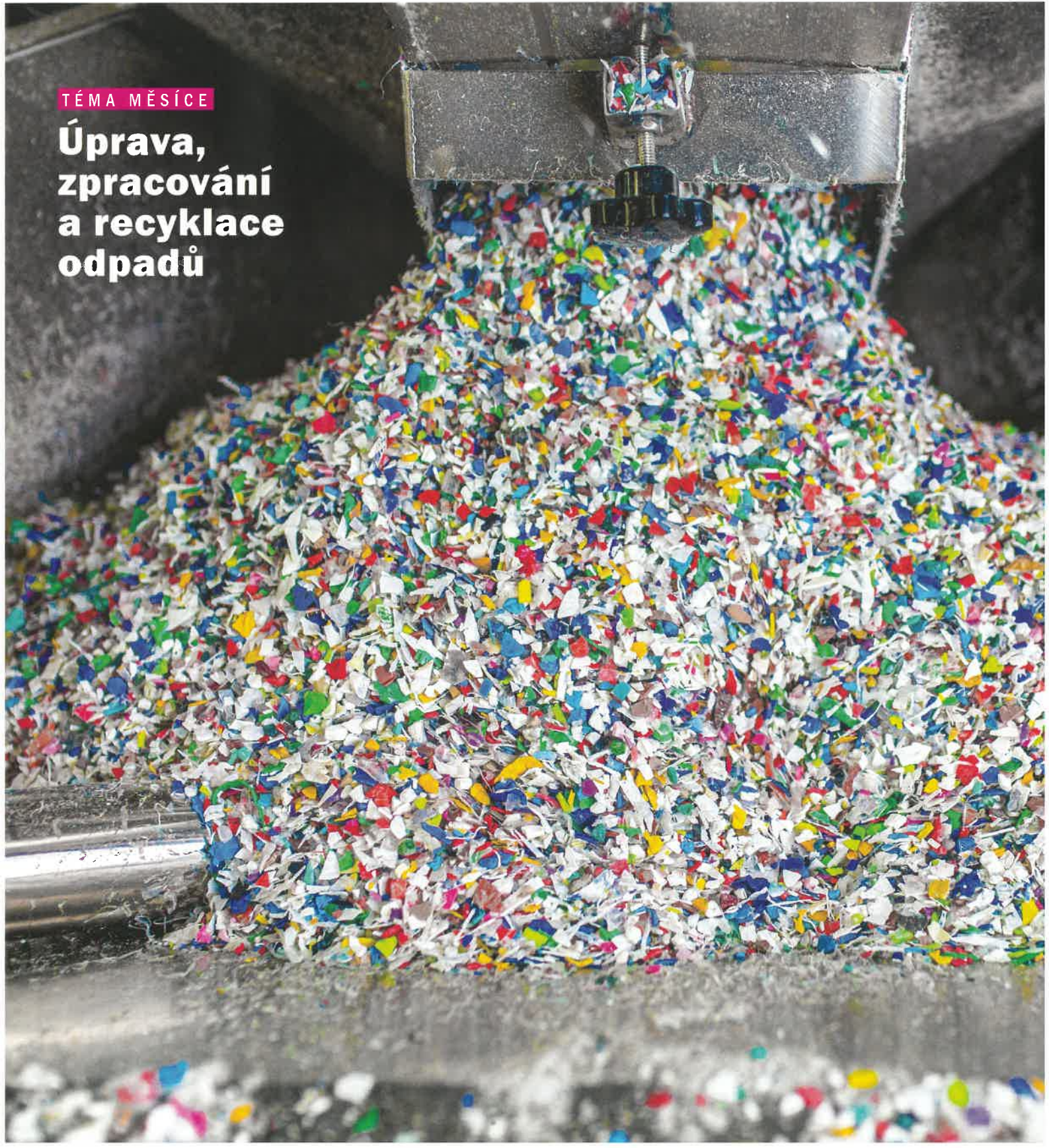
11

listopad 2019
ročník 20

100 Kč

TÉMA MĚSÍCE

**Úprava,
zpracování
a recyklace
odpadů**

Specifické cíle sběru pro nebezpečný elektroodpad

| Ing. Petr Číhal, kolektivní systém EKOLAMP

Současná právní úprava sběru elektroodpadu je již zastaralá a bohužel se v mnoha aspektech neosvědčila. Jednou z největších chyb aktuální odpadové legislativy je to, že v ní chybějí tzv. specifické cíle na ty skupiny elektroodpadu, které mají charakter nebezpečného odpadu.

Česká republika má, stejně jako ostatní členské země EU, povinnost sbírat elektroodpad. A to zejména proto, že značná část odpadních elektrozařízení (vysloužilých elektrických a elektronických výrobků) obsahuje nebezpečné látky (např. rtuť, freony, olovo atd.), jiné skupiny elektroodpadu zase obsahují zajímavé suroviny, které je možné dobře recyklovat (tj. zejména železo, hliník, měď, stříbro a zlato).

Primární odpovědnost za sběr elektroodpadu je vždy nastavena na jednotlivé členské země EU, v tomto případě tedy na Českou republiku. Členské země EU se této odpovědnosti nemohou žádným způsobem zbavit, ani ji nemohou přenést na jiné subjekty. Nicméně se mohou samy rozhodnout, jakým způsobem budou sběr elektroodpadu na svém území organizovat a jaké subjekty do něj zapojí.

Nejčastěji zapojovanými subjekty jsou výrobci (a dovozci) nových elektrozařízení. Stručně řečeno, stát může výrobcům (a dovozcům) nových elektrozařízení uložit povinnost sběru elektroodpadu, může jim stanovit, které skupiny elektroodpadu mají sbírat přednostně (např. elektroodpad mající charakter nebezpečného odpadu), případně v jakém množství atd.

Výrobci (a dovozci) si mohou následně sběr elektroodpadu zajišťovat sami, nebo si k tomuto účelu mohou zřídit specializované soukromé firmy, tzv. kolektivní systémy. Kolektivní systém nemá naštěstí nic společného s tzv. kolektivizací, kterou známe z 50. let, ale pochází z anglického originálu „collective system“. Za zmínku nicméně stojí to, že

na Slovensku používají trochu vhodnější název, a to „organizace odpovědnosti výrobce“. Kolektivní systémy jsou financovány pouze od výrobců (a dovozců) elektrozařízení. Stát ani EU kolektivním systémům bohužel žádným způsobem

robců (a dovozců) elektrozařízení, kteří nejsou zapojeni do kolektivních systémů a plní si svoje povinnosti sběru elektroodpadu samostatně (tzv. individuální plnění odpovědnosti výrobce). Ostatní výrobci (a dovozci) elektrozařízení jsou

Stát ani EU kolektivním systémům bohužel žádným způsobem na sběr a ekologickou recyklaci elektroodpadu nepřispívají. <<

na sběr a ekologickou recyklaci elektroodpadu nepřispívají.

V České republice, stejně jako ve většině zemí EU, existují kolektivní systémy již od roku 2005. Účast v kolektivním systému není pro výrobce (nebo dovozce) elektrozařízení povinná, nicméně pro většinu výrobců je to jednodušší a levnější řešení než si sbírat elektroodpad sami.

V České republice je zhruba 60 vý-

zapojeni do některého z 5 kolektivních systémů elektroodpadu.

Bohužel, současný systém sběru elektroodpadu není v tuto chvíli v České republice nastaven příliš dobře, a proto se ho Ministerstvo životního prostředí (MŽP) rozhodlo návrhem nových odpadových zákonů změnit. Elektroodpad se totiž legislativně dělí na několik skupin, z nichž některé mají charakter nebezpečného (elektro)odpadu, protože obsahují látky, škodící zdraví i životnímu prostředí. Sem patří zejména zářivky, které obsahují velmi nebezpečnou rtuť. Sběr a ekologická recyklace zářivek je díky tomu extrémně finančně náročná.

Oproti tomu jiné typy elektroodpadu, jako třeba mobilní telefony, IT zařízení a některé domácí spotřebiče, jsou naopak z ekonomického úhlu pohledu zajímavé, protože se jejich sběrem a ekologickou

Nebezpečný elektroodpad	Cíl
Televize a monitory	65 %
Chladničky a mrazničky	65 %
Světelné zdroje	65 %
Ostatní elektroodpad	
Velká elektrozařízení (pračky, sušičky atd.)	65 %
Malá elektrozařiz. (frény, kulmy, mixéry atd.)	65 %
IT a telekomunikační technika	65 %

Tabulka: Cíle sběru elektroodpadu

recyklací dají získat dobře využitelné suroviny (železo, hliník, stříbro, zlato atd.).

V řadě vyspělých západoevropských zemích (jako je např. Velká Británie, Německo, Španělsko atd.), které jsou environmentálně a eticky na daleko vyšší úrovni než Česká republika, jsou již delší dobu nastaveny jasné mechanismy zajišťující, aby povinné osoby byly nuceny sbírat nebezpečný elektroodpad. Bohužel, obdobný mechanismus v podobě tzv. specifických cílů na sběr těch skupin elektroodpadu, které mají charakter nebezpečného odpadu v České republice zatím chybí.

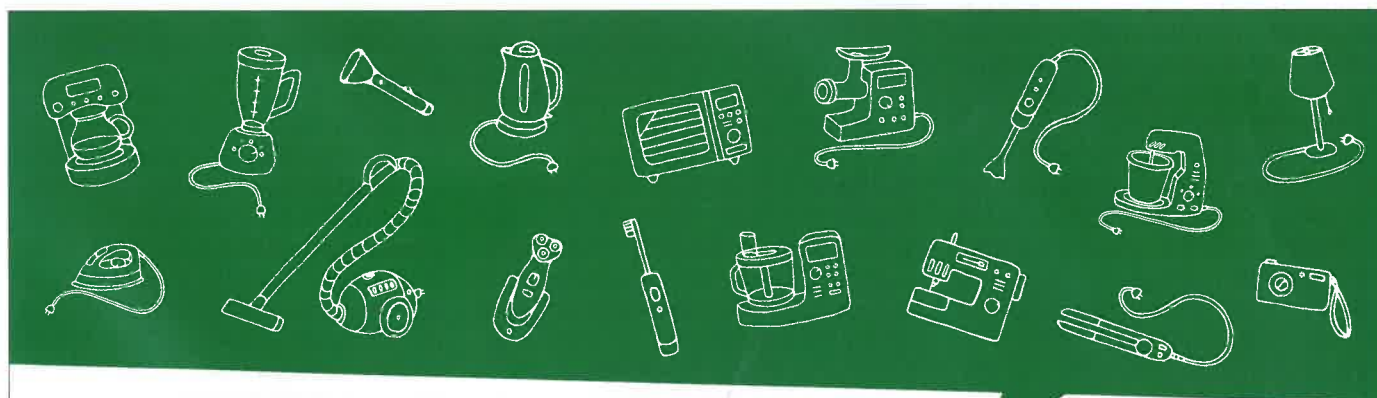
MŽP proto přišlo s velmi propracovaným řešením, jak nastavit tyto tzv. specifické cíle sběru na nebezpečný elektroodpad. Dané řešení spočívá v tom, že ty skupiny elektroodpadu, které mají charakter nebezpečného odpadu, tedy zejména světelné zdroje (zářivky obsahující rtuť), ale i televize a ledničky, mají své vlastní specifické (samostatné) cíle sběru. Tj. je stanoven jeden samostatný a závazný cíl sběru pro světelné zdroje, druhý pro chladničky a třetí pro televize. Tím je zaručeno, že každá z těchto specifických

skupin elektroodpadu bude opravdu sbírána a že jejich sběr nebude nahrazován sběrem jiných skupin elektroodpadu, které nejsou tak finančně náročné na ekologickou recyklaci.

Pro ty zbývající skupiny elektroodpadu, které nemají charakter nebezpečného odpadu (tj. velké a malé spotřebiče a IT technika), je stanoven pouze jeden společný cíl

sběru, protože u nich není riziko obsahu nebezpečných látek a sbírají se tedy primárně pro recyklaci surovin. Ministerstvo životního prostředí tedy přichází s velmi efektivním a chytrým řešením, které zajistí, že nebezpečný elektroodpad bude skutečně sbírán. Teď už jen zbývá zajistit, aby byly nové odpadové zákony co nejrychleji schváleny a brzy vstoupily v platnost. □

ekolamp teď sbírá malé i velké elektro!

Do roku 2018 se Ekolamp staral o zpětný odběr a recyklaci osvětlovacích zařízení (světelných zdrojů a svítidel), která spadala do jediné skupiny. V lednu 2019 se ale v zákoně počet skupin elektrozařízení změnil z 10 na 6. Touto změnou svítidla přešla do dvou nových skupin – malá a velká elektrozařízení.

Abychom mohli i nadále zajišťovat služby pro občany, obce i účastníky našeho kolektivního systému, rozšířili jsme působnost i na tyto dvě skupiny. Smluvní sběrná místa teď proto **vybavujeme novými sběrnými prostředky (vaky) určenými pro sběr malých elektrospotřebičů** a rovněž zajišťujeme i **svoz velkého elektra**.

Těšíme se na další spolupráci!

Více informací na
www.ekolamp.cz